

## Charles Eyck (1)...

Wie een verhaal wil schrijven over Charles Eyck zal bij het verzamelen van informatie vaak stuiten op knipsels uit oude kranten waarin over het leven en werken van Eyck door de jaren heen veel is geschreven. Hierin is te lezen over Eyck, als een 'grootheid van onze kunstgeschiedenis', maar is hij ook vaak beschouwd als 'niet meer dan een prominente representant van het sociaal- religieus verleden'.

Rond zijn honderdste geboortedag zijn er pagina's krant vol geschreven door 'deskundigen' en critici, over Eyck als slaaf van zijn bewonderaars en Eyck als verlengstuk van de kerk en de veelschilder Eyck en meer van dat soort kritieken.

Veel bewonderaars van Eyck hebben toen in de krant gereageerd op die kritiek. Ze hebben de zogenaamde 'deskundigen' verrot gescholden die mee hadden gedaan aan het zogenaamde Eyck-debat dat in Maastricht werd gehouden om te bepalen welke plaats de kunstenaar ook internationaal moest worden toebedeeld.

De 'deskundigen' zijn inmiddels overleden, Charles Eyck leeft.

Ik heb besloten om al die de krantenknipsels opzij te schuiven en mijn eigen verhaal over Eyck te vertellen; me te laten leiden door mijn eigen waardering voor de kunstenaar en alle emoties die ik daarbij heb.

Tijdens de periode '68 - '81, woonde ik met mijn gezin in Schimmert. Charles Eyck was een belangrijke factor als het ging om de aankleding van de muren van ons huis aan de Watertoren. Wij, en wie niet in Schimmert, waren in het bezit van een of meerdere werken van Eyck. Eyck was enorm populair, er waren mensen die zelfs zijn 'praatbriefjes' verzamelden die hij vanwege zijn spraakgebrek veelvuldig produceerde en achteloos bij de bakker en de slager op de toonbank achterliet. Charles betaalde bij de Schimmertse middenstand met zijn werk. Vanwege die betalingsmethodiek was ook onze vriend Jan Smeets, zijn tuinman, iemand die veel werk van Eyck in zijn bezit had en dit regelmatig bij vrienden en kennissen te gelde maakte.

Jan was op huize Ravensbosch zagezegd kind aan huis, hij was manusje van alles. Naast tuinman, metselaar en timmerman was hij ook een soort butler. Ook was hij belast met het inkopen van het schildersmateriaal en het opspannen en voorstrijken van de doeken.

Dit voorstrijken van de doeken was volgens Eyck zeer belangrijk. De strijkriching en de verfdikte van het geprepareerde doek vormden een belangrijke basis van het schilderij. . . Doeken die niet goed waren voor gestreken werden met meer gebruikt en verdwenen in de afvalbak. "Niet goed" was dan zijn commentaar.

Charles genoot een hoog aanzien in Schimmert en omgeving, hij was een gevierd man. Als hij stopte met zijn kleine Fiatje 600 dan veranderde er iets in zijn omgeving. Mensen bleven staan en hielden afstand, daar heb je Charles Eyck.

Met altijd vriendelijke blik knikte hij vanachter zijn nogal forse bril naar mensen in zijn omgeving. Zijn pen en bloknotje waren altijd bij de hand, dit vanwege zijn doofheid en spraakgebrek. In bepaalde gevallen kon Charles wel een beetje liplezen, maar vaak moest er tijdens het communiceren potlood en papier aan te pas komen.

In het verkeer was het autootje van Charles ontheven van alle voorschriften en regels, tenminste in Schimmert "Stop maar, ga maar aan de kant, daar komt Charles Eyck", moest ik wel eens van mijn medepassagiers horen toen ik pas in Schimmert woonde en werkte en niet wist wie er in dat kleine Fiatje achter het stuur zat.

Charles kon ook kwaad worden, kritiek op zijn werk kon hij maar moeilijk verdragen. Men moest zijn werk nemen zoals het was, zo niet dan sloeg zijn goedlachsheid om in onvriendelijkheid en was iedere dialoog uitgesloten en 'gooide hij de kont tegen de krib'.

Dat Eyck geen slaaf was van zijn bewonderaars, bewijst het volgende voorval.

Mijn vrouw en ik hadden besloten om een groot schilderij van Eyck te kopen. Via Jan Smeets was ik in de bevoorrechte positie om op Huize Ravensbosch een schilderij te mogen uitzoeken, nog wel op eerste Paasdag.

Charles zou ons daarbij persoonlijk te woord staan en Jan zou zorgen voor een goed glas wijn.

- Wordt vervolgt -